

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА

*Для участі в щорічному конкурсі
студентських наукових робіт
«Від студентського самоврядування –
до самоврядування громад»*

**Студентські консультативно-дорадчі
структури при органах місцевого
самоврядування та державної влади**

Автор:

студент природничого факультету,
голова наукового товариства

Шовкопляс Владислав Олександрович

Науковий керівник:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогічної
майстерності, декан природничого
факультету, Заслужений працівник освіти
України

Гриньова Марина Вікторівна

Полтава – 2009

ЗМІСТ

Характеристика базових понять дослідження	3
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Вплив молоді на прийняття управлінських рішень на регіональному та загальнодержавному рівнях	7
1.1. Причини необхідності залучення молоді до управлінських процесів	7
1.2. Механізми залучення молоді до прийняття управлінських рішень	9
РОЗДІЛ 2. Студентські консультативно-дорадчі структури як основа реалізації молодіжної політики	14
2.1. Сутність та визначення студентських консультативно-дорадчих структур	14
2.2. Загальні засади діяльності, функції та структура	15
РОЗДІЛ 3. Дослідження результативності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур	17
3.1. Аналіз ефективності діяльності студентських консультативно дорадчих структур	17
3.2. Модель взаємодії студентських дорадчих структур за ієрархічним принципом	22
3.3. Положення про Полтавську обласну молодіжну раду – умова цілісної моделі взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур з органами місцевого самоврядування.....	25
Висновки	34
Література	36
Додатки	40

ХАРАКТЕРИСТИКА БАЗОВИХ ПОНЯТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Громада – автономна соціальна підструктура, об'єднана перманентною загальною діяльністю. За формою діяльності розрізняють: виробничі, конфесійні, національні й комунальні (територіальні, міські) громади. За іншим визначенням, громада – територіальна спільнота людей, об'єднаних адміністративними, економічними, екологічними, культурними, релігійними та іншими зв'язками. Як правило, громада усвідомлює наявність певних ознак або інтересів, які виокремлюють її з-поміж ширшого загалу [1,11].

Делегат Студентської ради – член академічної громади, обраний у ході виборів до Студентської ради, та уповноважений представляти її інтереси [7].

Делеговані повноваження – повноваження органів виконавчої влади, надані органам місцевого самоврядування законом, а також повноваження органів місцевого самоврядування, які передаються відповідним місцевим державним адміністраціям за рішенням районних та обласних рад [7].

Координаційний орган – структура, що утворюється для координації роботи органів виконавчої влади та інших суб'єктів за окремими напрямками діяльності [3].

Місьцеве самоврядування – гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів і посадових осіб місцевих органів влади вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції та законів України [2,11].

Моделювання – метод дослідження об'єктів пізнання за їхніми моделями, побудова й вивчення моделей реальних предметів і явищ (органічних і неорганічних систем, інженерних пристроїв, різноманітних процесів фізичних, хімічних, біологічних, соціальних) і конструйованих

об'єктів для визначення або поліпшення їхніх характеристик, раціоналізації способів їхньої побудови, керування ними тощо. Форми моделювання різноманітні і залежать від використовуваних моделей і сфери застосування моделювання. За характером моделей виділяють предметне й знакове (інформаційне) [7,11].

Модель (від лат. – *міра, зразок*). – 1) уявний чи умовний образ, аналог кількості об'єкта, процесу чи явища, що відтворює у символічній формі їхні основні типові риси; 2) формалізована теорія, на основі якої може бути зроблений ряд припущень; 3) символічне зображення структури, типу поведінки і зразків взаємодії у соціальних процесах; 4) стандарт для виміру відхилень у реальних процесах від передбачуваних [7,11].

Самоврядування – у найзагальнішому розумінні – автономне функціонування будь-якої організаційної системи (підсистеми), прийняття нею рішень з внутрішніх проблем. Той чи інший ступінь самоврядування властивий підприємствам, установам, поселенням та інше [23].

Студентське самоврядування – це форма організації діяльності студентів і аспірантів, що сприяє максимальному виявленню і реалізації їх творчих здібностей, формуванню моральних та професійних якостей, відповідальності за результати своєї життєдіяльності. Діяльність органів студентського самоврядування спрямована на захист прав та інтересів осіб, які навчаються, вдосконалення навчально-виховного процесу, підвищення якості навчання, виховання культури студентів і аспірантів, збільшення соціальної активності та відповідальності молоді [20].

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Недостатня задіяність молоді у державотворчих процесах, виробленні та реалізації молодіжної політики, позиціонування студентства як соціально-нестабільної категорії, нездатної до прийняття конструктивних та об'єктивних рішень обумовлюють необхідність трансформації системи студентських консультативно-дорадчих структур від регіонального до національного рівнів. Перманентною ознакою цього процесу має стати якомога активніше залучення компетентної та ініціативної молоді до вироблення та реалізації молодіжної державної політики, інтеграції пульсуючої живої думки у діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.

Чітка структуризація взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур до рівня системи, призведе до оптимізації їхньої діяльності і як наслідок – переходу на новий, конструктивний, рівень взаємодії з органами державної влади та місцевого самоврядування. Розробка моделі взаємовідносин студентських дорадчих структур за ієрархічним принципом є актуальною з огляду на можливість її ефективного впровадження та використання.

Об'єкт дослідження – студентські консультативно-дорадчі структури при органах місцевого самоврядування та державної влади.

Предмет дослідження - умови, принципи, методи, шляхи та засоби створення та ефективної діяльності студентських консультативно-дорадчих структур при органах місцевого самоврядування та державної влади.

Мета дослідження – розробити, теоретично обґрунтувати модель ефективних взаємовідносин студентських консультативно-дорадчих структур з органами місцевого самоврядування та державної влади (на прикладі

Полтавського регіону).

Основні завдання дослідження –

- обґрунтувати необхідність залучення студентства до прийняття управлінських рішень;
- структурувати та описати механізми залучення молоді до прийняття управлінських рішень;
- шляхом анкетування студентів визначити рівень ефективності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур при органах місцевого самоврядування та державної влади;
- враховуючи результати анкетування розробити положення про Обласну молодіжну раду при Полтавській обласній раді.

Структура роботи обумовлена метою та завданням дослідження і складається з вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

Розділ 1. Вплив молоді на прийняття управлінських рішень на регіональному та загальнодержавному рівнях

1.1. Причини необхідності залучення молоді до управлінських процесів

Важливою умовою розбудови громадянського суспільства є рівноцінне представлення та рівноправна участь всіх категорій населення у державотворчих процесах. Так інститут студентського самоврядування є невід’ємною складовою освітньо-виховного простору національної вищої школи та важливим фактором поступу України до розбудови демократичного суспільства. Студентське самоврядування – це один із потужних стимулів підвищення соціальної активності студентів і вузівських колективів [5].

Студентське самоврядування – це форма управління, за якої студенти мають право самостійно вирішувати питання внутрішнього управління. Головна мета діяльності органів студентського самоврядування полягає передусім у створенні умов самореалізації молодих громадян в інтересах особистості, суспільства і держави, у захисті прав студентів. Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційного лідерського авангарду, вироблення навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації [4].

Необхідність залучення молоді до прийняття управлінських рішень, важливість навчання і виховання молоді в управлінській системі, зумовлені саме цими конституційними особливостями інституту студентського самоврядування в комплексі з іншими чинниками зокрема [10, с. 382]:

✓ суспільне життя, яке стає дедалі динамічнішим, потребує наявності в управлінській системі енергійних, мобільних, здатних ефективно

здійснювати комунікацію особистостей, котрі вміють легко адаптуватися до змін оточуючого середовища, приймати цільові та ефективні управлінські рішення;

✓ саме молодь завжди швидко опановує нове, здатна інтегрувати найновіші знання, технології до державної політики і, таким чином, значно підвищити її ефективність;

✓ необхідність зміни поколінь передбачає поступове наслідування прав і обов'язків у всіх сферах державотворення (насамперед у сфері молодіжної політики).

Проте сьогодні через значну бюрократизованість владного механізму повномірне усвідомлення необхідності становлення інституту студентського самоврядування як конструктивного партнера влади гальмується. Обмеження ж студентства у праві на участь у виробленні та реалізації державної політики призводить до[13]:

- зменшення рівня довіри громадян (насамперед студентства) до органів влади;
- перешкоджає євроінтеграційним процесам у сфері вищої освіти (Болонський процес) – Україна має привести власну освітню систему у відповідність європейським стандартам до 2010 р.;
- сприяє збереженню у вищій школі таких негативних явищ як корупція, низька якість освітніх послуг, порушення громадсько-політичних та соціально-економічних прав студентів;
- переобтяжує центральні органи державної влади необхідністю регулювати процес узгодження інтересів та вирішувати конфлікти, що відбуваються на рівні окремих ВНЗ між/ в середині окремих професійних груп;
- стримує тенденції демократичного розвитку українського суспільства.

Отже, формування українського суспільства як повноцінної демократичної формації передбачає заміну консервативних підходів до

реалізації молодіжної політики новими прогресивними методами, які будуть відповідати всім вимогам сучасного цивілізованого соціуму.

1.2. *Механізми залучення молоді до прийняття управлінських рішень*

На сьогодні існує два основних дієвих варіанти залучення молоді до прийняття управлінських рішень. Проведемо їх розгляд на прикладі Полтавського регіону та Студентської ради Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Перший базується на діяльності осіб, що навчаються у системі органів студентського самоврядування:

- ✓ участь в мультифестивалі «Студентська республіка»;
- ✓ проведення спільних проектів та програм (наприклад «Школа молодого депутата»);
- ✓ робота молодіжних консультативно-дорадчих структур (приклад – Студентська рада м. Полтави);
- ✓ співпраця з Полтавським обласним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб державної влади та місцевого самоврядування;
- ✓ навчання у постійно-діючому семінарі «Моя майбутня професія – служити народові України».

Така діяльність є передумовою майбутнього працевлаштування активної та компетентної студентської молоді в органи державної влади і місцевого самоврядування (Полтавська обласна державна адміністрація, апарат Полтавської обласної ради, виконавчий комітет Полтавської міської ради).

Другий варіант ґрунтується на активній потенціалізації управлінських навичок молоді в системі органів студентського самоврядування, накопиченні позитивного досвіду та використанні його для подальшого професійного розвитку [14].

Залучення молоді до реалізації молодіжної політики слід розглядати починаючи з органів самоврядування вишів, оскільки вони є першопочатковими ланками, фундаментальною базою всієї системи органів студентського самоврядування. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 15.11.2007 року № 1010 «Про затвердження Примірною положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах України» (до цього часу не зареєстрованого у Міністерстві юстиції України), у студентському самоврядуванні беруть участь лише студенти, які навчаються у вищому навчальному закладі за денною формою навчання. Кожен студент має право обирати й бути обраним до органів студентського самоврядування. Первинна структурна одиниця студентського самоврядування створюється на рівні академічної групи. Студентське самоврядування здійснюється на рівні вищого навчального закладу, його структурних підрозділів (факультету (інституту), відділення), курсу, академічної групи, груп за спеціальностями, гуртожитку, студентського містечка з урахуванням типу та специфіки діяльності вищого навчального закладу.

На всіх рівнях органи студентського самоврядування є виборними. Їх формування (таємним чи відкритим голосуванням) та термін повноважень визначаються Положенням про студентське самоврядування у відповідному вищому навчальному закладі. Виборні особи формують апарат органів студентського самоврядування всіх рівнів [20]. Як приклад схематично наведемо організаційну структуру Студентської ради Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка (мал. 1).

Зростання студентських самоврядців за ієрархічним принципом відбувається завдяки делегуванню обраних представників від академічної групи до студентської ради факультету. В свою чергу факультет визначає представників до центрального органу студентського самоврядування вишу

На міському рівні наступним етапом є делегування, обраних шляхом голосування, представників вишу до Студентської ради міста відповідно до квот встановлених положенням про раду.

Мал.1. Схема організаційної структури студентської ради

Обласна ланка залучення молоді до реалізації молодіжної політики на разі відсутня, що значно зменшує ефективність діяльності органів студентського самоврядування. Указом Президента України від 09.06.2008 № 525/2008 «Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів» було ліквідовано Всеукраїнську студентську раду при Президентові України, до складу якої входили обласні студентські ради.

На національному – делегування до Всеукраїнської студентської ради при Міністерстві освіти і науки України. Органами Всеукраїнської студентської ради є: Конференція, Колегія, Секретаріат, Регіональне зібрання області, АР Крим, міст Києва та Севастополя. Вищим органом управління ВСР є Конференція. На Конференцію члени ВСР делегують своїх представників відповідно до кількості отриманих мандатів. Надання мандатів відбувається відповідно до кількості студентів денної форми навчання вищого навчального закладу України на наступних засадах:

- до 6000 студентів - 1 мандат;
- від 6001 до 10000 студентів - 2 мандати;
- від 10001 до 20000 студентів - 3 мандати;
- від 20001 студентів та більше - 4 мандати.

Керівним колегіальним органом між Конференціями ВСР є Колегія. До складу Колегії входять по одному представнику від кожних 10 делегатів відповідної області, АР Крим, міст Києва та Севастополя. При цьому, кожна область, АР Крим, міста Київ та Севастополь повинні бути представлені не менше, ніж одним представником. Члени Колегії обираються на Регіональному зібранні відповідної області, АР Крим, міст Києва та Севастополя.

Відповіддю Кабінету Міністрів України на ініціативу Національного студентського союзу стала Постанова від 23 вересня 2008 р. № 1018 «Про утворення Всеукраїнської студентської ради при Кабінеті Міністрів України». Уряд, приймаючи положення, не врахував позиції провідних студентських організацій України. Листом Міністерства освіти і науки України від 26.10.2009 № 1/9-745 повідомило, що персональний склад Ради формуватиметься з числа керівників органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації.

Згідно Положення, очолюватиме Раду Прем'єр-міністр України. Сподіваємося, що даний проект не матиме політичного забарвлення, а буде дійсно зорієнтований на вирішення актуальних проблемних студентських питань.

Схематично процес залучення молоді до реалізації молодіжної політики зображено на *Мал. 2*.

Таким чином можемо констатувати лиш частково зреалізоване право студентства бути представленими на всіх рівнях влади, та здійснювати конструктивний діалог з владними структурами та адміністраціями ВНЗ з метою вирішення нагальних проблем молоді та втілення стратегій розвитку молодіжного суспільства.

Мал. 2. Схема залучення молоді до реалізації молодіжної політики

Розділ 2. Студентські консультативно-дорадчі структури як основа реалізації молодіжної політики

2.1. Сутність та визначення студентських консультативно-дорадчих структур

В умовах демократичного розвитку суспільства, інститут студентського самоврядування є беззаперечною основою становлення громадських фондаций сприяючих трансформації Української держави на шляху до розбудови громадянського суспільства. [16, 17, 19,6].

Студентські консультативно-дорадчі структури – це системний механізм забезпечення комплексного підходу у здійсненні покладених на органи місцевого самоврядування та державної влади функцій з організації постійного виконання актів вищих органів влади з питань державної молодіжної політики [25].

Одним із пріоритетних напрямків політики студентських консультативно-дорадчих структур є створення умов самореалізації молодих громадян в інтересах особистості, суспільства і держави, у захисті прав студентів. Діяльність студентських дорадчих структур є ефективним механізмом розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації [24].

Студентські консультативно-дорадчі структури створюються з метою більш повного урахування інтересів студентської громади при здійсненні органами влади окремих своїх функцій чи виконанні поставлених перед ними конкретних завдань, які прямо чи опосередковано стосуються студентства як соціальної категорії [16]. Отже, студентські консультативно-дорадчі структури є інструментом реалізації студентською громадою своїх прав, обов'язків та ініціатив завдяки участі у прийнятті управлінських рішень і їх впровадженню.

Студентські консультативно-дорадчі структури своєю діяльністю забезпечують участь у підготовці та розробці пропозицій до нормативно-правових актів, програм з найважливіших питань суспільного становища, правового і соціального захисту студентської молоді, молодих спеціалістів і громадян, які вступають до ВНЗ. Сприяють виконанню студентами своїх обов'язків, захисту їх прав та формуванню національної свідомості, почуття національної гідності та самоповаги у молоді [12].

У своїй діяльності студентські консультативно-дорадчі структури керуються законодавством України, рішеннями Міністерства освіти і науки України, Положенням про відповідну структуру та іншими нормативно-правовими документами.

На даний час функціонування студентських консультативно-дорадчих органів має безсистемний характер. Лабільність політичної системи нашої держави обумовлює відсутність сталого курсу розвитку подібних структур, що призводить до гальмування розвитку демократичних процесів в українському суспільстві [26].

2.2. Загальні засади діяльності, функції та структура

Студентське самоврядування в Україні здійснюється на принципах: законності, колегіальності, поєднання інтересів студенства та держави в галузі освітньої діяльності, правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень. Студентські представницькі органи об'єднуючись утворюють колегіальні консультативно-дорадчі структури, метою діяльності яких є участь у виробленні та реалізації молодіжної політики.

Основними принципами студентських консультативно-дорадчих структур є: верховенство права, законність, демократизм, гласність,

ініціативність, матеріальна незацікавленість, колегіальність, відповідальність.

На сьогодні основними функціями студентських консультативно-дорадчих структур є [24].:

- забезпечення реалізації та захисту прав та інтересів студентів;
- забезпечення постійного зв'язку та взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування і студентськими організаціями;
- аналіз практики застосування законодавства і прогнозування суспільних процесів у сферах освіти, праці, соціального становлення та розвитку студентської молоді;
- участь у підготовці проектів законів, інших нормативно-правових актів, державних програм з найважливіших питань суспільного становища, правового і соціального захисту студентської молоді,;
- виховання студентів у дусі високої правової та морально-етичної культури;
- сприяння розширенню міського, всеукраїнського та міжнародного співробітництва у сфері освіти, культури, праці, соціального становлення та розвитку молоді.

Нині більшість студентських консультативно-дорадчих структур побудовані за наступною структурою - голова, заступники голови, секретар (вони утворюють Президію) та члени Ради [21].

Найвищим органом є зібрання всіх членів організації – конференція. В цей період розробляється основоположна стратегія діяльності на певний період часу.

В період між конференціями функціонує робочий орган, який вирішує поточні питання та в разі необхідності ініціює зібрання конференції.

Розділ 3. Дослідження результативності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур

3.1. *Аналіз ефективності діяльності студентських консультативно дорадчих структур*

Всеукраїнська студентська рада при Міністерстві освіти і науки України створена в травні 2005 року на хвилі постпомаранчевих подій, за роки свого існування Рада, на жаль, не стала загальнонаціональною студентською консультативно-дорадчою структурою, яка б позиціонувала виклики студентської громади на рівні центральних органів виконавчої влади.

В якості практично єдиного прикладу протилежного, члени ВСР, як правило, називають “Примірне положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу”, що було затверджене наказом МОН № 1004 від 13.11.2007. Проте, загальновідомо, що це Положення по-суті не має обов’язкової юридичної сили (хоч у самому його тексті стверджується протилежне), оскільки:

- воно не зареєстроване у Мін’юсті, без чого не є обов’язковим;
- воно суперечить нормативному акту більш високого рівня, а саме Постанові Ради Міністрів УРСР від 03 червня 1986 року № 208, яка, відповідно, й лишається досі єдиним легітимним документом, що регламентує умови поселення та проживання в студентських гуртожитках.

Основні причини такого стану справ Ради втому, що:

- ❖ юридичний статус Ради є невизначеним;
- ❖ утруднення досягнення консенсусу у вирішенні студентських питань через психологічне несприйняття Ради як повноцінного та повноправного партнера влади у виробленні молодіжної політики.

Оскільки Рада є органом при МОН, то вона мусить мати положення, у встановленому порядку затверджене Міністерством. Так положення про різні консультативно-дорадчі структури при Міністерстві освіти і науки України (відповідно до Положення про саме Міністерство) затверджує Міністр.

Отже, невизначеність правового статусу Ради є основною причиною її безправності і як наслідок малоефективності як консультативно-дорадчої структури при Міністерстві освіти і науки України.

Створена напередодні президентських виборів, Всеукраїнська студентська рада при Кабінеті Міністрів України жодної практичної діяльності поки що не проводила, її перше засідання планувалося на 17 листопада 2008 року. Але, якщо не змінити окремі пункти положення Ради, то і надалі можна буде спостерігати її бездіяльність. Основним недоліком Ради є те, що не було враховано побажань студентів при розробці Положення про Раду.

Полтавська обласна студентська рада, утворена як регіональна структура Всеукраїнської студентської ради при Президентові України, за аналогією із родоначальницею – не спромоглася стати дієвим інструментом вироблення та реалізації молодіжної політики області. Згідно Положення про обласну студентську раду затвердженого розпорядженням голови облдержадміністрації № 10 від 16.01.02, вона мала забезпечувати постійний зв'язок та взаємодію між органами державної влади і студентськими організаціями під час розроблення концептуальних засад державної політики у сферах освіти, праці, соціального становлення та розвитку молоді. Але, дійсність констатує, що ефективність її діяльності була низькою [7].

Студентська рада м. Полтава при виконавчому комітеті Полтавської міської ради на даний час є найбільш дієвою студентською консультативно-дорадчою структурою Полтавського регіону, побудованою на демократичних засадах [15]. Про це свідчить її активний діяльнісний стан, вдалий досвід співпраці з органами місцевого самоврядування та практичність здійснюваних заходів.

З метою здійснення аналізу ефективності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур, нами було проведено анкетування. У ньому взяли участь 820 студентів вищих навчальних закладів міста: Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Полтавського національного технічного університету імені Ю. Кондратюка, Української медичної стоматологічної академії, Полтавської державної аграрної академії та Полтавського університету споживчої кооперації.

Анкета

«Ефективність студентських консультативно-дорадчих структур при місцевій та державній владі»

Шановний респонденте!

Будь-ласка, уважно прочитайте питання, варіанти відповідей та оберіть ті з них, які, на Вашу думку, є найбільш прийнятними.

Будь-ласка, будьте щирими та уважними!

1. Чи вважаєте Ви, що необхідно активніше залучати студентство до прийняття управлінських рішень шляхом створення консультативно-дорадчих структур?

а) так;

б) є інші, більш ефективні шляхи залучення молоді до прийняття управлінських рішень;

в) такі структури не потрібні, оскільки реально не допомагають студентству;

г) ваш варіант _____.

2. Чи відомо Вам про діяльність студентських консультативно-дорадчих структур ?

а) так;

б) ні.

3. Які з консультативно-дорадчих структур Вам відомі ?

Позначте в переліку.

- а) Студентська рада м. Полтава при виконавчому комітеті Полтавської міської ради;
- б) обласна студентська рада при голові Полтавської обласної державної адміністрації;
- в) Всеукраїнська студентська рада при Міністерстві освіти і науки України;
- г) жодна із названих структур.

4. Чи хотіли б Ви бути залученим(ою) до діяльності студентських консультативно-дорадчих структур ?

- а) так;
- б) ні.

5 Чи залучені Ви до діяльності студентських консультативно-дорадчих структур ?

- а) так;
- б) ні.

6 На Вашу думку, який основний критерій ефективності консультативно-дорадчих структур ?

- а) кількість осіб, залучених до діяльності в них;
- б) кількість заходів організованих структурою;
- в) кількість позицій, по яким здійснюється соціальний та правовий захист студентів;
- г) кількість спільних засідань структури з представниками влади.

7. Хто, на Вашу думку, має очолювати студентські консультативно-дорадчі структури ?

- а) особа, яка навчається (студент чи аспірант);
- б) визначений органом влади державний службовець (міський голова, губернатор, їх заступники).

Дуже вдячні Вам за участь у анкетуванні!

Так, 39,7% респондентів вважає за необхідне активніше залучати студентство до прийняття управлінських рішень шляхом створення консультативно-дорадчих структур, на 10% менше опитаних стверджує, що такі структури не потрібні, оскільки реально не допомагають студентству. Такі показники вказують на те, що за всі роки існування демократичний інститут студентського самоврядування не зміг здобути повної довіри студентства, хоча позитивна тенденція спостерігається в порівнянні з попередніми роками. Підтверджується цей висновок результатом аналізу даних по другому питанню – лише 32,4% респондентів знайомі з діяльністю студентських консультативно-дорадчих структур; 23,1% опитаних знають про існування Студентської ради м. Полтава при виконавчому комітеті Полтавської міської ради, 18,4% - про Всеукраїнську студентську раду при Міністерстві освіти і науки України, а 53,2% опитаних студентів не знає жодну структуру, яка представляє їхні інтереси на всеукраїнському, обласному, чи навіть міському рівнях! Ці результати яскраво демонструють ефективність діяльності студентських консультативно-дорадчих органів, принаймні публічної. Прагнуть залучитися до діяльності студентських-консультативно дорадчих органів 42,6%, тобто, близько ½ опитаних відчують у собі необхідний потенціал знань та умінь необхідних для участі у подальшому удосконаленні консультативно-дорадчих структур, в той час як реально залученими є 18,6% респондентів, що свідчить про малоефективність діяльності студентських консультативно-дорадчих структур у тандемі з владними структурами у сфері залучення молоді до реалізації молодіжної політики, тобто вони не виконують одну із своїх

основних функцій – надання студентам можливості самореалізації. Для 48,9% опитаних основним критерієм ефективності консультативно-дорадчих структур є кількість організованих заходів; на 14,7% менше молоді вважає таким - кількість позицій, по яким здійснюється соціальний та правовий захист студентів, такий показник вказує на практичну орієнтацію потреб опитаних, підтверджує, що молодь сприймає не кількісні показники звітності, а корисність практичної дії. 84,4% респондентів вважає, що очолювати студентські консультативно-дорадчі структури має особа, яка навчається (студент чи аспірант).

На основі проаналізованих результатів анкетування стають очевидними основні недоліки сучасної системи студентських консультаційно-дорадчих структур, зокрема:

- ✓ недостатнє інформаційне забезпечення студенства, щодо можливості самореалізації у різних сферах суспільного життя;
- ✓ відсутність ефективних механізмів залучення молоді то вироблення та реалізації молодіжної державної політики;
- ✓ малоефективність обумовлена недосконалістю системи взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур з органами місцевого самоврядування та державної влади.

У результаті цього постає необхідність реформування організаційної схеми взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур, як між собою так і з органами місцевого самоврядування та державної влади [22].

3.2. Модель взаємодії студентських дорадчих структур за ієрархічним принципом

Розроблена модель взаємодії студентських консультативно-дорадчих органів включає в себе низку змін та доповнень до нормативно-правової сфери забезпечення [18].

З метою усунення припущених помилок при створенні інституту студентського самоврядування, зокрема на рівні ВНЗ, необхідне впровадження конкретних змін, зокрема [3]:

- внесення змін до Цивільного кодексу України з метою становлення органів студентського самоврядування як повноцінних суб'єктів цивільних і господарських відносин
- надання студентам 15% місць у вчених радах ВНЗ (на даний час не більше ніж 10%, тобто може бути як 10% так і 1%);
- надання 30% місць в органах громадського самоврядування (конференції, загальні збори);
- забезпечення органів студентського самоврядування стабільним фінансуванням. Джерела фінансування:
  - ✓ адміністрація ВНЗ;
  - ✓ благодійні внески;
  - ✓ кошти отримані від реалізації соціальних проектів;
  - ✓ використання грантів;

На регіональному – створення Обласної молодіжної ради. Необхідність створення саме молодіжної, а не студентської ради полягає у необхідності розширення компетенції ради відповідно до сутності органу самоврядування який представляє інтереси декількох територіальних громад, а також для більш повного врахування інтересів та потреб молоді регіону. Рада повинна своєю діяльністю сприяти удосконаленню державної політики у сфері суспільного становлення молоді, вирішенню питань студентської молоді на різних рівнях, забезпечувати узгодженість дій молодіжної та студентської громадськості у вирішенні питань, пов'язаних із реалізацією молоддю своїх прав і свобод належним чином, та участю її в усіх сферах цієї політики, залучення молоді до здійснення основних завдань захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні [8]. Обов'язковою умовою функціонування ради на демократичних засадах має стати залучення до її роботи виключно

молоді і вироблення, ряду можливостей для інших варіантів залучення коштів, окрім держаного фінансування.

Для максималізації ефективності діяльності Всеукраїнської студентської ради при МОН України, як представницького органу державного рівня, необхідно здійснити ряд процедур. А саме: набути визначеного юридичного статусу шляхом затвердження у встановленому порядку Міністерством освіти і науки положення про Раду, та зпрофілювати її у відповідності до міністерської приналежності. Тобто залишити у відомстві Всеукраїнської студентської ради лише освітянські питання та сконцентрувати всі сили на вирішенні відповідної проблематики. Замінити фактичну підконтрольність ради МОН, принципом паритетності у співробітництві.

Всі інші функції Всеукраїнська студентська рада при МОН має делегувати новоствореній (Постанова Кабінету Міністрів України № 1028 від 23.09.09) Всеукраїнській студентській раді при Кабінеті Міністрів України. Проте спочатку необхідно доопрацювати положення про Раду. А також потрібно усунути нонсенсну ситуацію (аналогія із Всеукраїнською студентською радою при Президентові України) головування не студента. Відповідно до мети створення та завдань Всеукраїнської студентської ради, її чільником має бути студент [27].

При виконанні всіх умов буде сформовано міцне підґрунтя для налагодження взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур. На договірних засадах необхідно сформулювати стратегію партнерського розвитку основами якої повинні стати [9]:

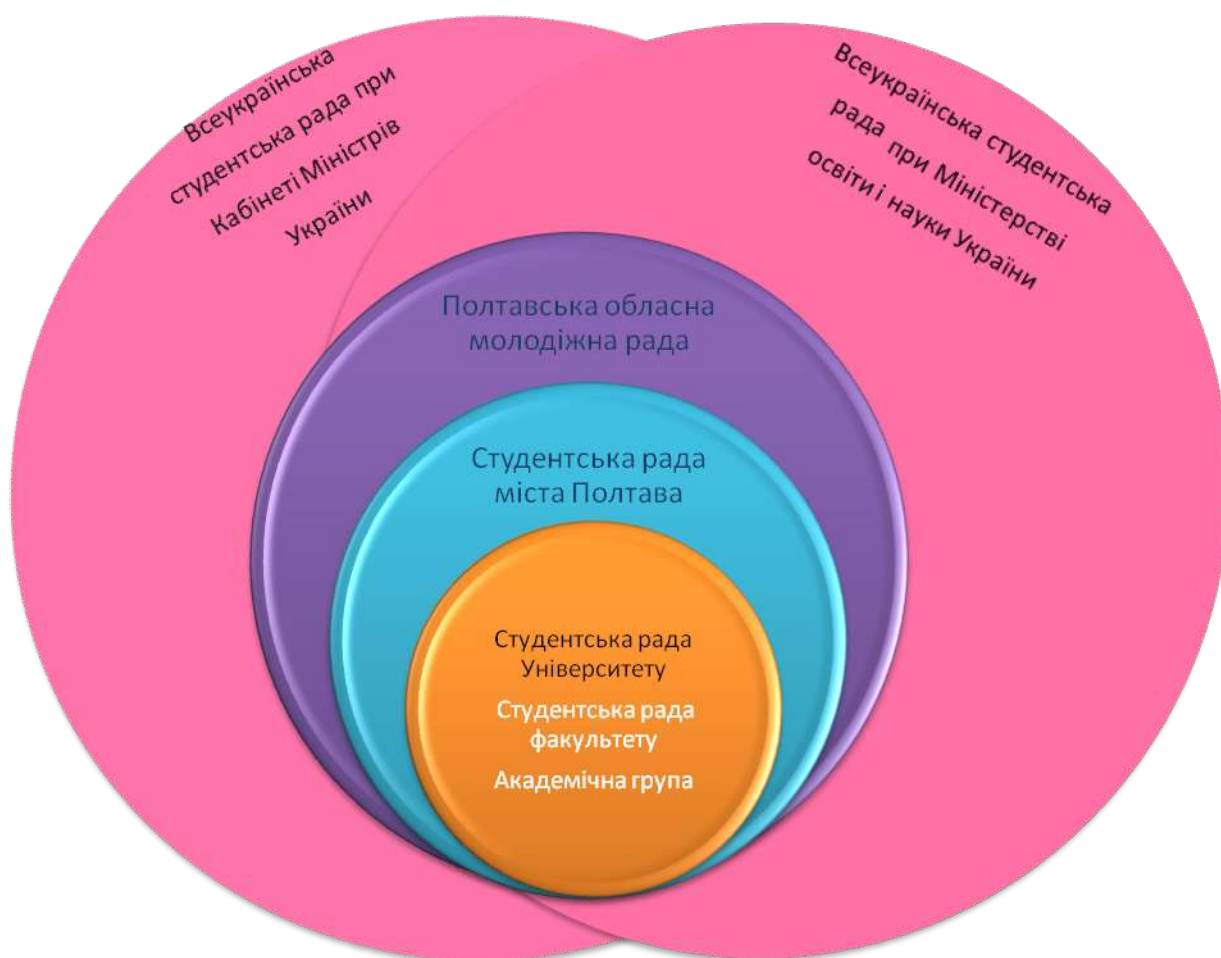
- ✓ співпраця яка має будуватись на засадах партнерства і мати системний, плановий та довгостроковий підхід;
- ✓ подальше вдосконалення нормативно-правових актів з метою комплексного визначення цілей, завдань, правил, механізмів та форм співпраці між студентськими консультативно-дорадчими структурами;
- ✓ розроблення механізмів забезпечення участі органів студентського

самоврядування всіх рівнів у розробці стратегії регіонального, місцевого та національного розвитку;

- ✓ налагодження системи узгодження суттєвих рішень, які мають безпосередній вплив на вироблення та реалізацію молодіжної політики;
- ✓ створення безперешкодного механізму інформування;
- ✓ забезпечення реалізації спільних програм та проектів, джерелом фінансування яких є зовнішні ресурси.

Важливим аспектом діяльності системи студентських консультативно-дорадчих органів окрім принципу партнерства має стати принцип структурної підпорядкованості та взаємовідповідності.

Мал 3 Модель взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур за ієрархічним принципом

**3.3 Положення про Полтавську обласну молодіжну раду –
умова цілісної моделі взаємодії студентських
консультативно-дорадчих структур**

Ураховуючи результати досліджень щодо ефективності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур при органах місцевого самоврядування та державної влади ми розробили Положення про Обласну молодіжну раду при Полтавській обласній раді.

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення обласної ради
_____ № _____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОЛТАВСЬКУ ОБЛАСНУ МОЛОДІЖНУ РАДУ**

I. Загальні положення

1.1. Обласна молодіжна рада (далі – Молодіжна рада) є колегіальною консультативно-дорадчою структурою з питань молодіжної політики при Полтавській обласній раді.

1.2. У своїй діяльності Молодіжна рада керується Конституцією України та законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, рішеннями Полтавської обласної ради та розпорядженнями голови Полтавської обласної ради, іншими правовими актами, своїми рішеннями та цим Положенням. Рішення Молодіжної ради мають дорадчий характер для органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, але мають зобов'язуючу дію для представників та органів, які створені Молодіжною радою.

1.3. Основними принципами Молодіжної ради є: верховенство права, законність, демократизм, гласність, ініціативність, матеріальна незацікавленість, колегіальність, відповідальність.

1.4. Основними завданнями Молодіжної ради є:

1.4.1. реалізація молодіжної політики у області;

1.4.2. забезпечення реалізації прав та законних інтересів молоді як учасників навчально-виховного процесу;

1.4.3. забезпечення реалізації прав та законних інтересів молодіжних об'єднань громадян;

1.4.4. забезпечення постійного зв'язку між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади з представниками молоді області з питань молодіжної політики;

1.4.5. внесення рекомендацій та пропозицій до Полтавської обласної ради щодо її рішень з питань молодіжної політики;

1.4.6. сприяння розвитку студентського та учнівського самоврядування;

1.4.7. аналіз, прогнозування та визначення сучасних актуальних і перспективних проблем розвитку молоді, участь у розробці заходів культурно-просвітницького та виховного характеру, сприяння розвитку молодіжного підприємництва, розвитку наукового та інтелектуального потенціалу молоді, формування патріотичних та моральних цінностей молоді, формування активної громадської позиції молоді;

1.4.8. налагодження міжрегіональних та міжнародних зв'язків з питань молодіжної політики області;

1.4.9. інші завдання, які не суперечать законодавству України.

1.5. Молодіжна рада має свою символіку.

1.6. Робота (рішення та заходи) Молодіжної ради висвітлюється засобами масової інформації.

1.7. Молодіжна рада має бланк зі своїм найменуванням.

II. Формування Молодіжної ради та її президії

2.1. До складу Молодіжної ради входять представники молоді, які виконують свої обов'язки на громадських засадах.

2.2. До складу Молодіжної ради на добровільній основі входять:

2.2.1. по одному представнику від кожного вищого навчального закладу I-II рівня акредитації, а також по два представника від кожного вищого навчального закладу III-IV рівня акредитації Полтавської області, які обираються на конференції студентів або шляхом прямого загального таємного голосування студентів вищого навчального закладу;

2.2.2. по одному представнику від кожного міста обласного значення та по два представника від району області, кандидатури яких визначаються відповідними органами місцевого самоврядування;

2.2.3. по одному представнику від громадських організацій, які здійснюють свою діяльність на території Полтавської області протягом останніх двох років;

2.3. Представником у Молодіжній раді може бути громадянин України віком від 14 до 35 років.

2.4. Підставою для делегування до Молодіжної ради є витяг з протоколу засідання відповідної структури.

2.5. Засідання Молодіжної ради є правомочним, якщо в ньому бере участь більшість представників від загального складу.

2.6. Засідання Молодіжної ради скликаються за рішенням голови Молодіжної ради або за рішенням не менш ніж третини представників від загального складу Молодіжної ради.

2.7. Представник отримує матеріали до засідання Молодіжної ради не менше ніж за п'ять днів до початку його роботи.

2.8. Повноваження Молодіжної ради припиняються у день відкриття першого засідання новосформованого складу Молодіжної ради.

2.9. Строк повноважень Молодіжної ради становить два роки. Повноваження представників припиняються одночасно з припиненням повноважень Молодіжної ради.

2.10. Повноваження представника припиняються достроково в разі:

2.10.1. складення повноважень за його особистою письмовою заявою;

2.10.2. відкликання його з посади тим органом (установою, організацією, об'єднанням громадян), який делегував його;

2.10.3. набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

2.10.4. в інших випадках, які унеможливають його участь у роботі Молодіжної ради.

2.11. Рішення про дострокове припинення повноважень представника приймається двома третинами від загального складу Молодіжної ради шляхом таємного голосування.

2.12. Звільнення голови (заступників голови) Молодіжної ради з посади не є підставою для втрати статусу представника.

2.13. Порядок роботи Молодіжної ради встановлюється регламентом, який приймається більшістю голосів від загального складу Молодіжної ради.

2.14. З метою організації роботи та виконання прийнятих Молодіжною радою рішень зі складу представників формується колегіальний робочий орган – президія Молодіжної ради, яка скликається головою (заступниками голови) Молодіжної ради або на вимогу третини представників Молодіжної ради. Президія засідає не рідше одного разу на два місяці.

2.15. До складу президії Молодіжної ради входять голова Молодіжної ради, його заступники, голови комітетів, а у разі потреби й інші представники Молодіжної ради.

III. Повноваження Молодіжної ради

3.1. Молодіжна рада:

- 3.1.1. обирає зі свого складу голову, заступників голови Молодіжної ради, звільняє їх з посад;
- 3.1.2. утворює й ліквідує комітети, тимчасові комісії та робочі групи для виконання своїх повноважень;
- 3.1.3. приймає регламент Молодіжної ради;
- 3.1.4. приймає двома третинами голосів від загального складу символіку Молодіжної ради;
- 3.1.5. в межах своїх повноважень приймає рішення;
- 3.1.6. приймає рішення про дострокове припинення повноважень представника Молодіжної ради або рішення про дострокове припинення повноважень Молодіжної ради;
- 3.1.7. приймає та направляє пропозиції постійним профільним комісіям обласної ради стосовно рішень Полтавської обласної ради з питань молодіжної політики;
- 3.1.8. затверджує зразок посвідчення представника за погодженням з головою Запорізької обласної ради;
- 3.1.9. утворює президію Молодіжної ради та визначає її персональний склад;
- 3.1.10. одержує в установленому порядку від облдержадміністрації, райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, інших державних установ інформацію, що стосується напрямів та завдань Молодіжної ради;
- 3.1.11. розміщує інформацію в офіційному друкованому засобі масової інформації Полтавської обласної ради;
- 3.1.12. розробляє, організовує та проводить в установленому порядку заходи, спрямовані на виконання своїх завдань;

- 3.1.13. затверджує за поданням голови Молодіжної ради персональний склад лічильної комісії Молодіжної ради;
- 3.1.14. затверджує порядок денний засідання;
- 3.1.15. обирає секретаря, який веде протокол засідань Молодіжної ради;
- 3.1.16. здійснює інші повноваження, які не суперечать законодавству України.

3.2. Рішення Молодіжної ради приймаються більшістю голосів, якщо інше не передбачено цим положенням.

3.3. Рішення Молодіжної ради зобов'язані виконувати представники та органи, які утворені Молодіжною радою.

*IV. Голова та заступники голови Молодіжної ради,
президія Молодіжної ради*

4.1. Голова Молодіжної ради та його заступники обираються зі складу представників шляхом таємного голосування. Обраним вважається кандидат, який набрав більшість голосів.

4.2. Голова Молодіжної ради:

- 4.2.1. офіційно представляє Молодіжну раду;
- 4.2.2. організовує діяльність Молодіжної ради, виконання ним взятих на себе зобов'язань та розроблених ним заходів;
- 4.2.3. скликає засідання Молодіжної ради та головує на них;
- 4.2.4. скликає та головує на засіданнях президії Молодіжної ради;
- 4.2.5. затверджує порядок денний засідань президії Молодіжної ради;
- 4.2.6. підписує рішення та протоколи засідань Молодіжної ради і президії Молодіжної ради;
- 4.2.7. координує діяльність комітетів, тимчасових комісій та робочих груп Молодіжної ради;
- 4.2.8. звітує перед Полтавською обласною радою з питань діяльності Молодіжної ради у строки, які погоджуються з головою Полтавської обласної ради, але не рідше одного разу на рік;

4.2.9. за погодженням з президією Молодіжної ради розподіляє функціональні обов'язки між своїми заступниками;

4.2.10. подає персональний склад лічильної комісії Молодіжної ради на затвердження Молодіжній раді;

4.2.11. здійснює інші повноваження, які передбачені актами Молодіжної ради.

4.3. Заступники голови Молодіжної ради:

4.3.1. організують діяльність Молодіжної ради, президії Молодіжної ради та інших органів Молодіжної ради відповідно до розподілу функціональних обов'язків;

4.3.2. за дорученням голови Молодіжної ради представляють Молодіжну раду у взаємовідносинах з органами державної влади, місцевого самоврядування, установами, підприємствами та організаціями, громадськістю та засобами масової інформації;

4.3.3. виконують повноваження голови Молодіжної ради, в порядку, передбаченому регламентом Молодіжної ради.

4.4. Строк повноважень президії Молодіжної ради складає два роки.

4.5. Президія молодіжної ради:

4.5.1. організовує та координує роботу Молодіжної ради;

4.5.2. формує проект порядку денного Молодіжної ради та подає його на затвердження Молодіжній раді;

4.5.3. розробляє перспективні та поточні плани роботи Молодіжної ради й подає їх на затвердження Молодіжній раді;

4.5.4. попередньо опрацьовує питання, які будуть розглядатися на засіданні Молодіжної ради;

4.5.5. здійснює інші повноваження, які передбачені актами Молодіжної ради.

4.6. Повноваження президії Молодіжної ради можуть бути припинені достроково у разі прийняття відповідного рішення Молодіжної ради.

V. Права, обов'язки та гарантії діяльності представників

5.1. Представник має право:

- 5.1.1. брати участь в роботі Молодіжної ради та її органів до складу яких входить з правом голосу;
- 5.1.2. брати участь у роботі органів Молодіжної ради з правом дорадчого голосу до складу яких не входить;
- 5.1.3. висловлювати пропозиції до проекту порядку денного засідання Молодіжної ради;
- 5.1.4. брати участь у заходах, які проводить Молодіжна рада;
- 5.1.5. вивчати громадську думку з питань, які належать до компетенції Молодіжної ради;
- 5.1.6. одержувати необхідну інформацію щодо роботи Молодіжної ради;
- 5.1.7. здійснює інші права, передбачені актами Молодіжної ради.

5.2. Представник зобов'язаний:

- 5.2.1. бути присутнім на засіданнях Молодіжної ради та її органів до складу яких входить;
- 5.2.2. активно сприяти здійсненню Молодіжною радою її функцій та завдань;
- 5.2.3. інформувати Молодіжну раду про свою діяльність;
- 5.2.4. здійснювати інші обов'язки, передбачені актами Молодіжної ради.

5.3. Кожен представник має один голос.

5.4. Представнику на строк повноважень видається посвідчення. Зразок посвідчення затверджується Молодіжною радою за погодженням з головою Полтавської обласної ради.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Перше засідання новосформованої Молодіжної ради відкриває та головує на ньому голова Полтавської обласної ради, а у разі його відсутності - заступник голови.

6.2. Засідання Молодіжної ради проводяться у каб. № ____ адміністративного будинку Полтавської обласної ради.

ВИСНОВКИ

Розглянуто студентські консультативно-дорадчі структури, як частина механізму забезпечення комплексного підходу у здійсненні покладених на органи місцевого самоврядування та державної влади функцій з вироблення та реалізації молодіжної політики. Наведено ряд негативних тенденцій які призводять до обмеження студентства у праві на участь у виробленні та реалізації державної молодіжної політики.

На основі аналізу нормативно-правової бази висвітлено сутність студентських консультативно-дорадчих структур, як інструментів реалізації студентською громадою своїх прав, обов'язків та ініціатив завдяки участі у прийнятті управлінських рішень і їх впровадженню.

Систематизовано основні дієві варіанти залучення молоді до прийняття управлінських рішень. Вказано базисні засади способів залучення молоді до управлінської системи. Описано механізм залучення молоді до управлінської сфери через систему органів студентського самоврядування та розглянуто проблемні моменти цього процесу. Наведено схему залучення молоді до реалізації молодіжної політики.

З метою здійснення аналізу ефективності діяльності студентських консультативно-дорадчих структур, було проведено анкетування, у якому взяли участь 820 студентів вищих навчальних закладів міста Полтава. Аналіз даних анкетування показав недостатній рівень ефективності діяльності досліджуваних структур. Було виділено основні недоліки сучасної системи студентських консультативно-дорадчих структур.

З метою вироблення оптимальної схеми удосконалення існуючої системи взаємодії студентських консультативно-дорадчих структур з органами місцевого самоврядування та державної влади проаналізовано емпіричну діяльність студентських дорадчих структур міст Тернополя,

Львова, Луганська, Сум, Харкова, Києва. Опрацьовано та вивчено формулу успішної моделі залучення молоді до вироблення та реалізації державної молодіжної політики.

На основі анкетування розроблено Положення про Обласну молодіжну раду при Полтавській обласній раді, яка утворюючись на принципах верховенства права, законності, демократизму, гласності, ініціативності, колегіальності та відповідальності дає можливість збільшити ефективність соціально-партнерських відносин між владою та молоддю Полтавської області.

Переконані, що створення Обласної молодіжної ради при Полтавській обласній раді на основі розробленого нами положення – буде значним кроком у взаємодії місцевого і студентського самоврядування, дасть можливість зробити молодь і студенство рівноправним конструктивним партнером у розробці регіональної молодіжної політики в Полтавській області.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андресюк Б.П. Місцеве самоврядування в сучасній Україні: проблеми і перспективи. – К.: Стилос, 1997. – 223 с.
2. Біленчук П.Д., Кравченко В.В., Підмогильний М.В. Місцеве самоврядування в Україні (муніципальне право). Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – 304 с.
3. Бориславська О.М. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні та їх реалізація: дис... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2004. – 20 с.
4. Ворона Петро Студентське самоврядування, як молодіжна школа школа кадрів для самоврядних громад / Петро Ворона // Виховання особистісних якостей майбутніх фахівців у системі студентського самоврядування: матеріали Всеукраїнської студ. Науково-практичної конференції (м. Полтава, 24-25 квітня 2009 р.) / Полтавська обласна рада, Полтавська міська рада, кафедра пед. майстерності Полт. держ. пед. ун-ту імені В. Г. Короленка та ін. – Полтава, 2009. – С.8-11.
5. Гриньова Марина Студентське самоврядування: стан, проблеми і завдання / Марина Гриньова // Виховання особистісних якостей майбутніх фахівців у системі студентського самоврядування: матеріали Всеукраїнської студ. Науково-практичної конференції (м. Полтава, 24-25 квітня 2009 р.) / Полтавська обласна рада, Полтавська міська рада, кафедра пед. майстерності Полт. держ. пед. ун-ту імені В. Г. Короленка та ін. – Полтава, 2009. – С.13-16.
6. Гриньова М.В., Штепа О.Г. Менеджмент в освіті. Навчальний посібник для студентів і магістрантів усіх спеціальностей педагогічних університетів. – Полтава, 2003. – 72с.

7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №1-2. – С.95.
8. Инжеватов И. Г. Реализация концептуальных основ социально-ориентированой модели студенческого самоуправления / И. Г. Инжеватов, Л. Г. Крыжановская // Методист. – 2006. - №7. – С.59-62.
9. Кампо В. Дві системи місцевої влади: взаємодія, а не протистояння! Розмежування функцій і повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (питання методології) // Місьцеве самоврядування. – 1998 (січень-лютий). – №1-2. – С.35-38.
10. Кращенко Ю.П. Голос студентської громади у владі: міська студрада при Полтавському міськвиконкомі // Студентське самоврядування у ХХІ ст.: проблеми і перспективи розвитку / Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської конференції органів студентського самоврядування. – Суми: Вид-во СумДПУ, 2007. – Вип. 3. – С. 47-48.
11. Кращенко Ю.П. Модель співпраці органів місцевого і студентського самоврядування (вирішення проблем територіальної громади) // Збірник студентських наукових робіт – переможців конкурсу «Від студентського самоврядування – до самоврядування громад» Полтавської обласної ради. – Полтава: АСМІ, 2008. – С. 25-42.
12. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування / В. С. Куйбіда // Політологія : Навч. Посібник / Міжрегіональна академія управління персоналом. – 2006.
13. Лисенко О. Трансформація правового статусу органів місцевого самоврядування відповідно до європейських стандартів / О. Лисенко // Право України. – 2009. - № 4. – С. 132-139.
14. Ляпіна Т. Проблеми і завдання студентського самоврядування // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2006. – №1. – С.80-81.

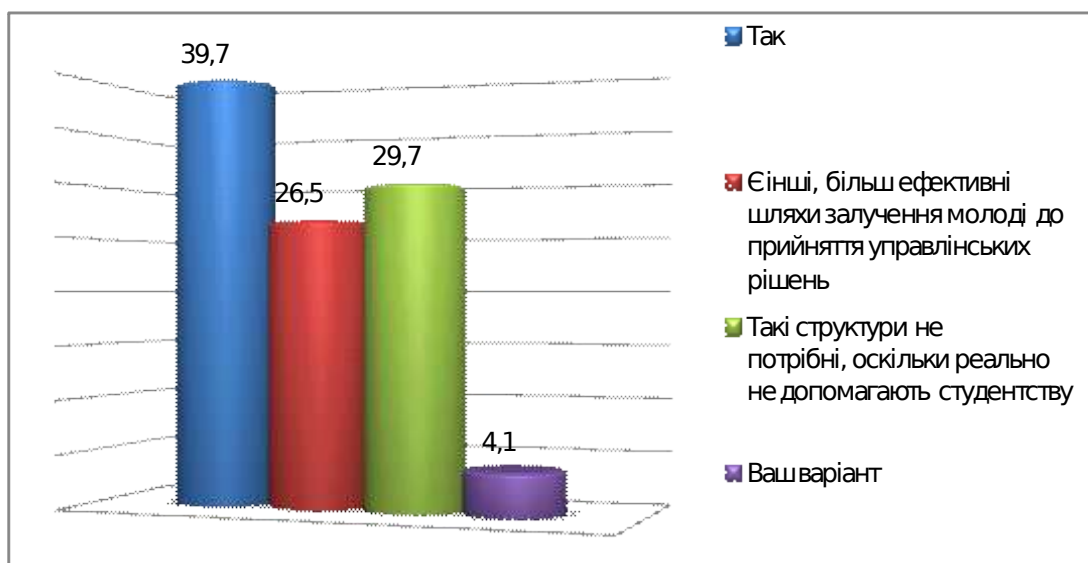
15. Міська комплексна програма «Молодь Полтави» на 2007-2011 рр, затверджена рішенням сесії Полтавської мвської ради.
16. Ніколаєнко С. Розвиток студентського самоврядування - важливий чинник забезпечення якості вищої освіти // Освіта України. – 2007. – №34-35. – С.1-5.
17. Ніколаєнко С. Студентське самоврядування на шляху до європейського простору вищої освіти // Освіта України. – 2007. – №49-50. – С.1,2-3.
18. Павко А. Місьцеве самоврядування в структурі політичних систем: вітчизняний і зарубіжний досвід / А. Павко // Віче. – 2008. - №12. С.22-23.
19. Пономарьова Г. Демократизація управління і контролю за вищим навчальним закладом // Вища школа. – 2006. – №5-6. – С.3-9.
20. Положення про студентське самоврядування в Полтавському державному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2007. – 12с.
21. Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах// Інформаційний вісник вищої освіти. – 2002. – №7. – С.98-100.
22. Присяжнюк В. Місьцеве самоврядування вектори реформування в умовах демократизації українського громадянського суспільства / В. Присяжнюк // Віче. – 2008. - №21. – С.54-55.
23. Соціолого-педагогічний словник / За ред. В.В. Радула. – К.: ЕксОб, 2004. – 304 с.
24. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації школи // Освіта України. – 2005. – №59-60. – С.12-13.
25. Сухорукова А. Шляхи вдосконалення взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих державних організацій / А. Сухорукова // Сучасна українська політика. – 2008. - №В.14. – С.341-346.

26. Туленков Микола. Самоврядні основи організаційної впорядкованості громадянського суспільства / Микола Туленков // Соціальна психологія. – 2008. - №5. – С.81-97.
27. Україна. Верховна Рада Про асоціації органів місцевого самоврядування : Закон України №1275-VI від 19 травня 2009 року / Україна. Верховна Рада // Офіційний вісник України. – 2009. - №40. – С. 7-14.

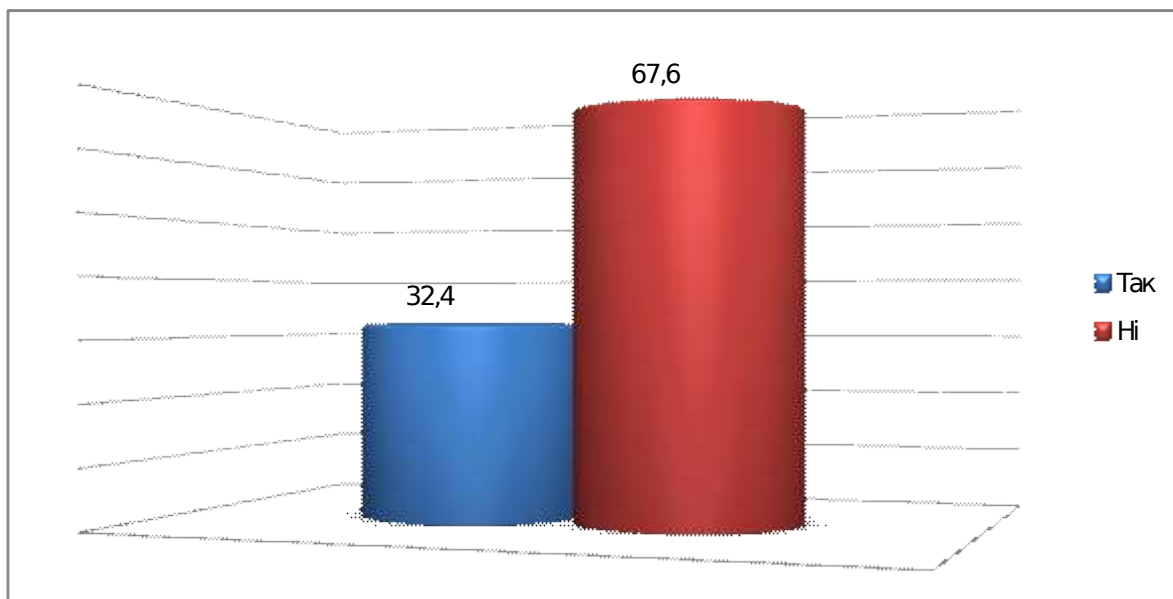
Аналіз результатів дослідження*Запитання №1*

Чи вважаєте Ви, що необхідно активніше залучати студентство до прийняття управлінських рішень шляхом створення консультативно-дорадчих структур ?

Запитання №2

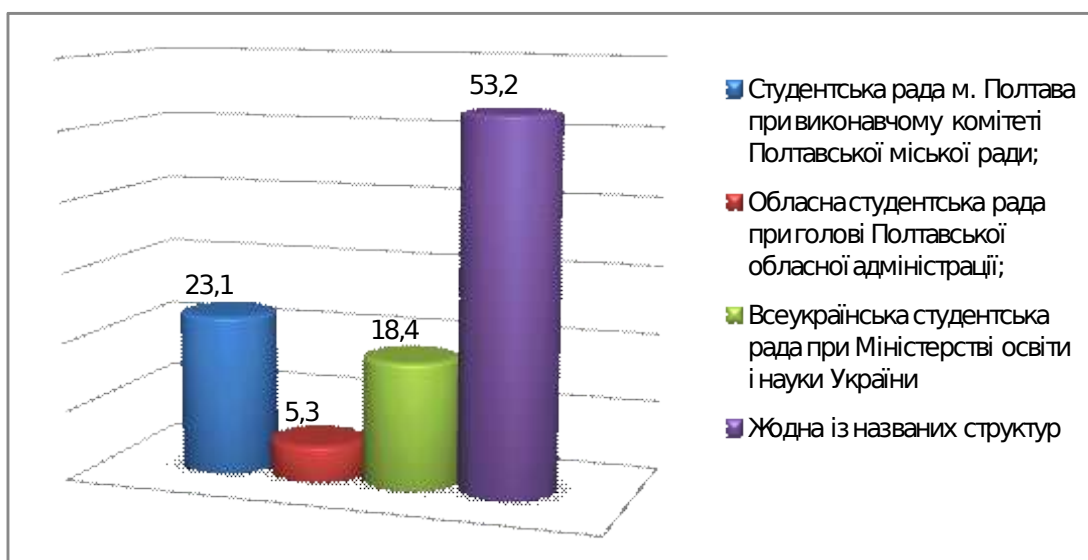
Чи відомо Вам про діяльність студентських консультативно-дорадчих органів ?

Запитання №3

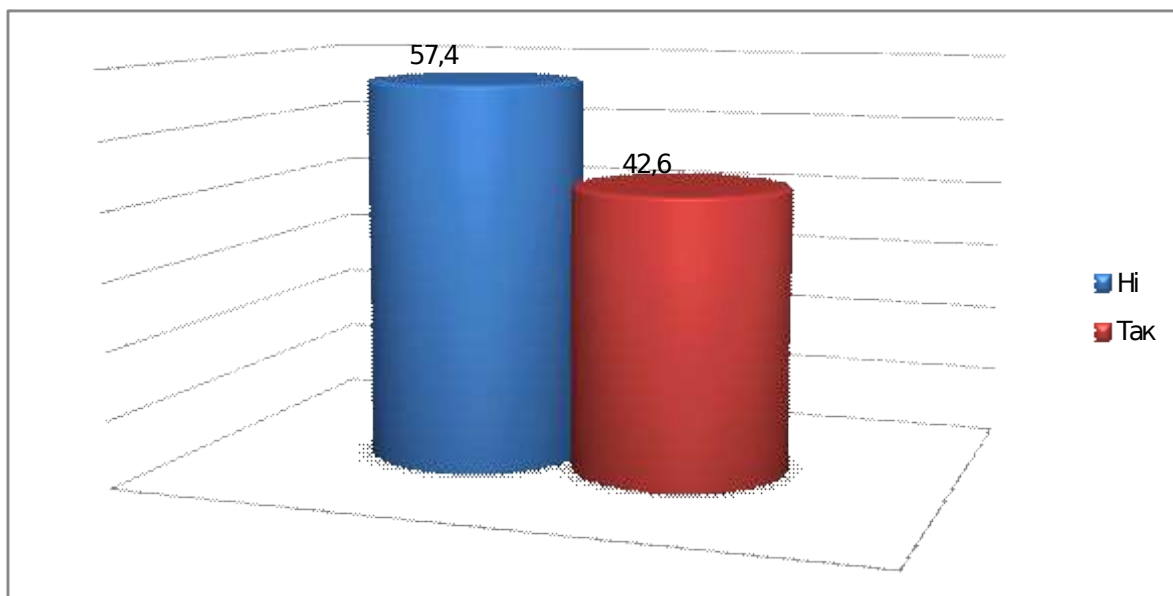
Які з консультативно-дорадчих структур Вам відомі ?

Позначте в переліку.

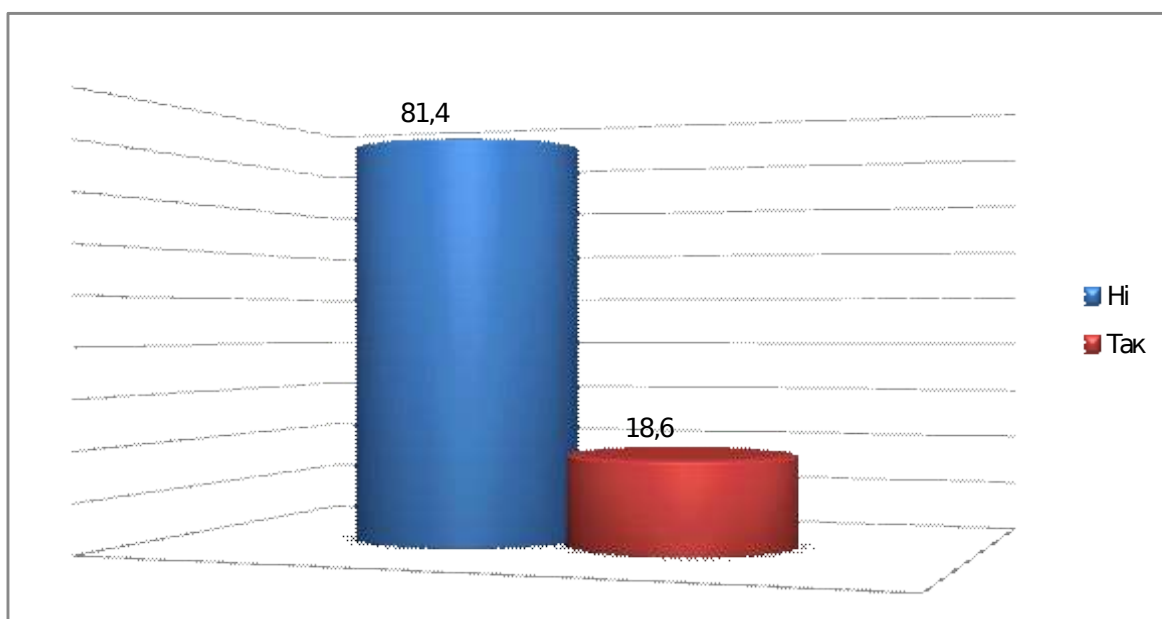
Запитання №4

Чи хотіли б Ви бути залученим(ю) до діяльності студентських консультативно-дорадчих органів ?

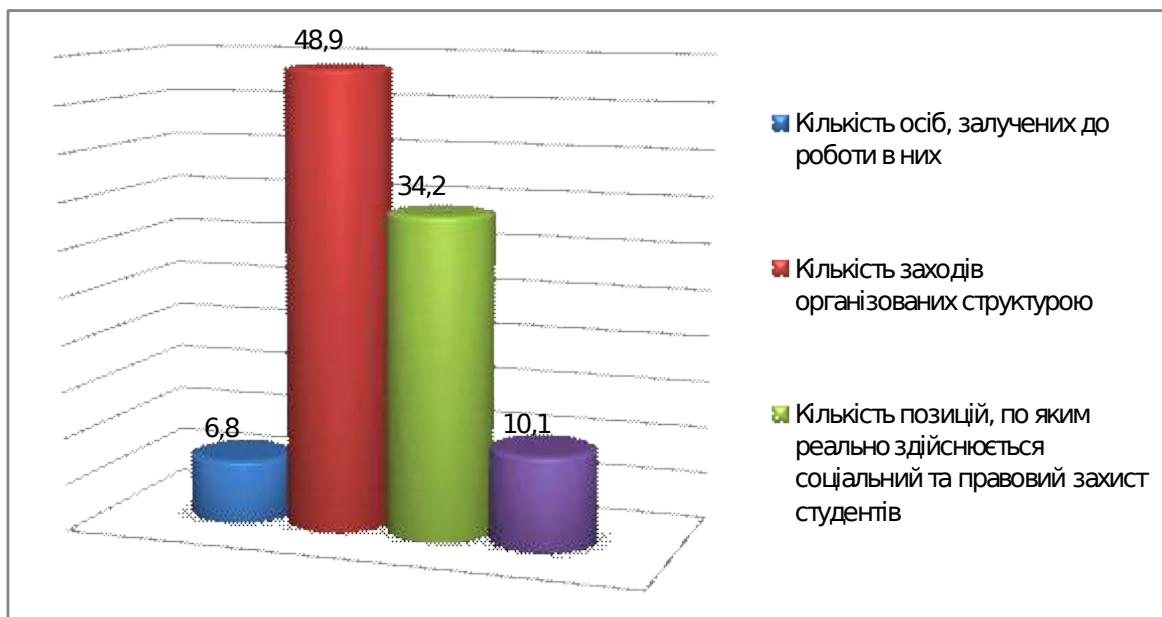
Запитання №5

Чи залучені Ви до діяльності студентських консультативно-дорадчих структур ?

Запитання №6

На Вашу думку, який основний критерій ефективності консультативно-дорадчих органів ?

Запитання №7

Хто, на Вашу думку, має очолювати студентські консультативно-дорадчі структури ?

